

Анотація

Юй Хайюй. *Формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії у професійній підготовці.* Кваліфікаційна праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта. Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса, 2021.

У дисертаційному дослідженні здійснено комплексне вирішення проблеми сучасної педагогічної науки і практики – формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії у закладах вищої освіти.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й експериментально апробувати педагогічні умови формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії.

Наукова новизна одержаних результатів. *Уперше* визначено та науково обґрунтовано педагогічні умови формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії (інтегрування професійно-педагогічних та мистецьких дисциплін у процесі навчання майбутніх учителів хореографії; актуалізація дослідницької складової професійної підготовки майбутніх учителів хореографії у закладах вищої освіти; активізація синергійно-творчого характеру застосування педагогічно-інтерпретаційних, методичних та поліхудожніх умінь у мистецько-професійній діяльності вчителя хореографії); розроблено модель, що складається з трьох блоків (цільовий, змістовий, результативний), кожен із яких характеризується локальними можливостями, водночас їх взаємозв'язок віддзеркалює системно-цілісну єдність методологічних підходів і педагогічних умов, що забезпечує можливість цілеспрямованого впливу на професійно-ідентифікаційний, інтелектуально-операційний, естетично-інтенційний компоненти методологічної культури майбутніх учителів хореографії; *удосконалено* структуру методологічної культури вчителів хореографії (професійно-ідентифікаційний, інтелектуально-операційний, естетично-інтенційний компоненти); критерії їхнього оцінювання (проєкційний, інструментальний, індивідуально-настановний), показники

сформованості методологічної культури майбутніх учителів хореографії (за проєкційним критерієм: професійно-науковий світогляд, професійно-педагогічна рефлексія; за інструментальним критерієм: дослідницько-аналітичні вміння, обізнаність із принципами, прийомами та процедурами педагогічної методології; за індивідуально-настановним критерієм: мистецька компетентність, художньо-педагогічна ментальність); змістові характеристики рівнів сформованості методологічної культури майбутніх учителів хореографії (фахово-унормований (низький), методично-персоналізований (задовільний), рефлексійно-самопроєктувальний (високий); *подальшого розвитку* дістала методика діагностування особистісних та професійно значущих якостей майбутніх учителів хореографії.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні методики формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії у закладах вищої освіти (професійно-моделювальний, конструктивно-технологічний, креативно-розвивальний етапи); розробленні програми елективного курсу для здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта (Хореографія) «Основи формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії». Матеріали дослідження можуть бути використані в системі вищої освіти при оновленні змісту професійної підготовки майбутніх учителів хореографії в закладах вищої педагогічної освіти, як-от: при вдосконаленні змісту нормативних дисциплін «Педагогіка», «Педагогіка вищої освіти», «Педагогіка мистецтва», «Методика викладання хореографії», «Методика викладання інтегрованого курсу «Мистецтво»»; під час проходження студентами навчальної (ознайомлювальної) та активної (виробничої) практики, виконання курсових та кваліфікаційних робіт; у системі неперервної, післядипломної освіти й підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

В першому розділі **«Теоретичні засади проблеми формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії»** розкрито теоретико-методологічні засади опрацювання проблеми.

За результатами аналізу наукових, методичних, психолого-педагогічних джерел та аналізу освітньо-мистецької практики схарактеризовано *своєрідність професійної діяльності вчителя хореографії*: професійна діяльність педагога-хореографа має здійснюватись з урахуванням паралельного увиразнення науково-педагогічних (загальних теорій наукового пізнання, дидактичних, освітньо-виховних) та естетико-виховних (мистецьких, поліхудожніх, культурно-детермінованих) варіативів. Така функційна дуальність, у поєднанні з яскраво вираженою «невизначеністю умов організації художньо-освітнього» процесу в закладах освіти вимагає від учителя хореографії синтетичної когнітивно-інтелектуальної «напруженості» як в контексті усвідомлення метамети мистецько-виховного процесу, так і у форматі розробки власного комплексного методичного «репертуару», в якому мають бути збалансовані як естетичний потенціал танцювального мистецтва, так і його освітньо-виховний вплив на гармонійне виховання учнів.

Конкретизовано поняття «методологічна культура» як особистісно-професійна якість, що детермінує вибір стратегії удосконалення системи фахових компетентностей; віддзеркалює розуміння фахівцем аксіологічної функції професійної діяльності, забезпечує критичне ставлення до професійних явищ, настанову на трансформацію площини професійної діяльності відповідно до сучасних інноваційних процесів в певній галузі, рефлексію передумов, процедури та результатів власної професійної траєкторії саморозвитку.

Уточнено поняття «методологічна культура вчителя» як інтегративне багатокомпонентне та багатовимірне утворення, що уналежнює обізнаність у сфері педагогічної методології, майстерне володіння методиками, інструментарієм та функціоналом наукового пізнання, рефлексивну розумову діяльність в координатах педагогічної рефлексії, сформовані навички критичного аналізу явищ педагогічної дійсності, комплекс інтеріоризованих професійно-педагогічних, світоглядних та загальнолюдських цінностей, що детермінують розвиток професійної свідомості, філософський ракурс учителювання.

Визначено, що **методологічна культура майбутнього вчителя хореографії** це системний неадитивний особистісно-професійний метаконструкт, що: *детермінується* синергійною єдністю знань про структуру, логічну організацію, термінологічно-категорійний апарат, способи і засоби професійно-педагогічної та мистецько-освітньої діяльності; *передбачає* наявність наукового світобачення, сцієнтичного мислення, здатності до рефлексії інтегративного й синтетичного характеру хореографічного мистецтва; *функціонує* як динамічне поєднання дослідницько-аналітичних та методичних умінь, що дозволяють подолати дискретність у формуванні вузькофахової (хореографічної, балетмейстерської, виконавської, перформативної, естетичної) та загальнопрофесійної компетентностей (психолого-педагогічної, дидактичної, науково-дослідницької, інформаційно-аналітичної) педагога-хореографа; *сприяє* комплексній актуалізації наукознавчої інформації з педагогіки, мистецької педагогіки, теорії та історії мистецтва, методики навчання хореографії, що спрямовує на усвідомлення студентом цілісності (інтегральності) мистецтва як соціокультурного феномену; *уналежнює* розгортання різних векторів дослідницького пошуку з метою розроблення індивідуальної мистецько-освітньої стратегії викладання хореографічного мистецтва; активізує *увиразнює* здатність актуалізовувати міжпредметні зв'язки, національні та соціокультуротворчі контексти з метою досягнення конгруентності професійно-педагогічної, мистецької, науково-дослідної діяльності; *забезпечує* добір персоналізованих методів викладання варіативного хореографічного мистецтва (конструювання власного методичного репертуару педагога-хореографа), розроблених на основі активізації когнітивного самопроєктування майбутнього вчителя хореографії як дослідника.

Професійно-ідентифікаційний компонент методологічної культури вчителя хореографії віддзеркалює професійні координати хореографічно-педагогічної діяльності вчителя, що увиразнюють професійне ідентифікування та позиціонування вчителя хореографії у корпоративному мистецько-освітньому середовищі; наявність професійного наукового світогляду

(розуміння категоріального апарату освіти в логіці «від абстрактного до конкретного», від суто художнього до естетично-культурного та ціннісно-культуротворчого), що уможливорює продуктивне професійно-педагогічне рефлексування системи хореографічно-педагогічної діяльності.

Інтелектуально-операційний компонент методологічної культури вчителя хореографії відображає практично-реалізаційний вимір хореографічно-педагогічної діяльності (арсенал логіко-аналітичних інструментів) та фіксується за допомогою системи дослідницько-аналітичних, методичних та інформаційно-технологічних комплексів (знання філософського, загальнонаукового, конкретнонаукового способів пізнання, стратегій, тактик і технік розробки науково-педагогічного «забарвлення» технології хореографічного навчання; розуміння та свідоме послуговування процедурами, що традиційно «закріплені» за філософією педагогічного знання та основними категоріями, що створюють концептуальне «ядро» педагогічної науки в координатах хореографічного мистецтва).

Естетично-інтенційний компонент методологічної культури учителя хореографії відображає естетичний «профіль» професійної мистецько-освітньої діяльності та специфікується сформованістю естетичного світогляду та художньо-педагогічної ментальності педагога-хореографа (настанова на трансформацію педагогічної теорії в методологію пізнавальної, естетично-художньої діяльності; спрямованість педагогічного мислення педагога-хореографа на розвиток естетично-педагогічних методик та практик; бажання відтворювати найкращі освітні практики в мистецьких та естетичних координатах; здатність використовувати педагогічно-хореографічні практики в правильних термінологічно-поняттєвих координатах педагогіки як науки; уміння виявляти єдність між естетичними та педагогічними освітніми концепціями, використовувати логіку педагогічного знання в мистецьких координатах; критичне ставлення до аналізу педагогічної дійсності та бажання насичувати об'єкти освітньої та педагогічної реальності культуротворчим змістом).

Концептуальне теоретичне опрацювання проблеми формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії здійснено на засадах поліпарадигмальної методології, тобто комплексного поєднання науково-методологічних підходів, що уможливають системне, цілісне, фундаментальне та поліпроекційне висвітлення проблеми, дотримуючись наукової ієрархії на теоретико-методологічному й методико-праксеологічному рівнях аналізу, який презентований *інтегративним, особистісно-діяльним і культурологічним* підходами.

Визначено *педагогічні умови, що забезпечують формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії*: інтегрування професійно-педагогічних та мистецьких дисциплін у процесі навчання майбутніх учителів хореографії; актуалізація дослідницької складової професійної підготовки майбутніх учителів хореографії у закладах вищої освіти; активізація синергійно-творчого характеру застосування педагогічно-інтерпретаційних, методичних та поліхудожніх умінь у мистецько-професійній діяльності майбутніх учителів хореографії.

У другому розділі **«Експериментальне дослідження процесу формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії у професійній підготовці»** описано логіку та процедуру здійснення експериментального дослідження процесу формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії.

Розроблено загальну критеріальну матрицю вимірювання рівнів сформованості методологічної культури майбутніх учителів хореографії виходячи зі структури самого явища у єдності професійно-ідентифікаційного, інтелектуально-операційного й естетично-інтенційного компонентів. Доведено, що професійно-ідентифікаційний компонент методологічної культури майбутніх учителів хореографії вимірюється проекційним критерієм із показниками: професійно-науковий світогляд; професійно-педагогічна рефлексія. Інтелектуально-операційний компонент методологічної культури майбутніх учителів хореографії вимірюється інструментальним критерієм з

показниками: дослідницько-аналітичні вміння; обізнаність із принципами, прийомами та процедурами педагогічної методології. Естетично-інтенційний компонент методологічної культури майбутніх учителів хореографії вимірюється індивідуально-настановним критерієм з показниками: мистецька компетентність; художньо-педагогічна ментальність.

З урахуванням критеріально-діагностувальної матриці схарактеризовано фахово-унормований (низький), методично-персоналізований (задовільний), рефлексійно-самопроєктувальний (високий) рівні сформованості методологічної культури майбутніх учителів хореографії.

Розроблено модель і методику формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії, що складається з трьох блоків (цільовий, змістовий, результативний), кожен із яких характеризується локальними можливостями, водночас їх взаємозв'язок віддзеркалює системно-цілісну єдність методологічних підходів і педагогічних умов.

Професійно-моделювальний етап методики формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії – «етап професіоналізації свідомості». Провідна мета: систематизація змістових ліній фахових, психолого-педагогічних, мистецьких дисциплін у системні інформаційно-наукові комплекси, що забезпечують упорядкування та фундаменталізацію знань студентів щодо методології мистецько-освітньої діяльності. Завдання: збагачення мистецьких і педагогічних лексем, понятійно-термінологічного апарату майбутніх учителів хореографії за рахунок уведення нових термінів з філософії мистецької освіти, мистецтвознавства, педагогічної евристики, педагогічної інноватики, компаративістики, глобалістики тощо; універсалізація понять і категорій педагогіки хореографічного мистецтва, виявлення їх онтологічного підґрунтя; увиразнення інтегративних концепцій у хореографічно-педагогічній освіті; ознайомлення майбутніх педагогів-хореографів із своєрідністю корпоративного середовища педагогів-митців. Засоби: міждисциплінарна координація, постановка міжпредметних навчальних і професійних педагогічно-хореографічних проблем, інтегративне вивчення

педагогічної дійсності у діалектичній логіці, формування умінь бачити багатовекторне функціонування тієї чи іншої педагогічної системи у динаміці або статиці; цілеспрямоване коригування змісту робочих навчальних програм. Форми роботи: елективний курс «Основи формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії» (модулі: «Еволюція становлення методології педагогіки як метасистеми новітніх раціональних знань», «Методологічна культура вчителя: стратегічний ресурс сцієнтизації та педагогізації хореографічного мистецтва», «Мистецький, естетичний, соціогуманітарний, націєкультуротворчий профіль феноменології професійно-педагогічного методологування вчителя», «Формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії: теорія та технологія»; студентський науковий гурток «Школа молодого дослідника».

Конструктивно-технологічний етап методики формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії – «етап авторизації інноваційного методичного досвіду». Провідна мета: актуалізація і систематизація теоретико-методологічних наукових знань в умовах сучасного багатовимірною інформаційного простору; засвоєння майбутніми вчителями хореографії «мови науки» (поняття, закон, теорія, гіпотеза, модель, метод, факт, процес, інформація тощо); забезпечення осмислення студентами методології навчального пізнання, науково-дослідницької діяльності, педагогічного процесу; формування індивідуального «методичного репертуару» в контексті розробки індивідуальних мистецько-освітніх стратегій викладання хореографічного мистецтва. Завдання: формування вмінь організовувати аналітичну, методичну, науково-дослідницьку діяльність мистецько-педагогічного характеру з використанням методологічних орієнтирів педагогічного дослідження (об'єкт, предмет дослідження, мета, завдання, гіпотеза, наукова новизна, методи дослідження); набуття майбутніми вчителями навичок здійснення дослідження відповідно до обраних методологічних підходів, розуміючи завдання і мету кожного з них; уміння бачити проблеми, протиріччя в системі хореографічної освіти і співвідносити з

соціально-культурним розвитком сучасного суспільства; посилення дослідницького і науково-методологічного компонентів професійної підготовки майбутніх учителів хореографії. увиразнення потенціалу проєктної діяльності майбутніх учителів хореографії. Засоби: інтегрування напрямів психолого-педагогічної та професійної хореографічної підготовки, як: культурологічний, фундаментальний, загальнонауковий, методологічний та світоглядний, що у сукупності реалізуються у лекційно-семінарських заняттях, педагогічній, науково-педагогічній практиці. Форми роботи: складноструктуровані індивідуальні науково-дослідницькі завдання (проєкти «Методологія та методика: спільне та відмінне», «Методологія мистецько-освітнього процесу в НУШ», «Методологічна база інтегрованого курсу «Мистецтво»); workshop (робота в команді, мозковий штурм) «Професійне наукове середовище закладу освіти», «Корпоративна культура закладу освіти», «Тімбілдінг», «Роль наукової школи у професійному становленні педагога-хореографа як дослідника».

Креативно-розвивальний етап методики формування методологічної культури майбутніх учителів хореографії – «етап трансферу педагогічних інновацій в естетично-професійний кластер». Провідна мета: створення естетичного науково-освітнього середовища, зорієнтованого на поглиблення єдності (синтезування) навчально-пізнавальної, науково-дослідницької, професійно-педагогічної інноваційної та педагогічно-хореографічної діяльності майбутніх учителів хореографії; вивчення сучасних тенденцій у хореографічно-педагогічній діяльності: цифровізації, сцієнтизації, становлення суб'єктно-авторської мистецької позиції педагога-хореографа, формування індивідуального стилю викладання хореографічного мистецтва в школі; формування естетичного світогляду майбутніх учителів хореографії на засадах становлення художньо-педагогічної ментальності. Завдання: набуття досвіду правильного визначення методологічних координат хореографічної діяльності, розробки таксономії цілей педагогічного та художньо-естетичного процесів, формування здатності реалізовувати естетичний контент в освітню практику, розробляти дидактичний інструментарій для коректного поєднання суто

педагогічної та танцювально-хореографічної діяльності. Засоби: формування методологічної освіченості, методологічної грамотності, методологічної компетентності вчителя хореографії як механізмів конструювання індивідуальної мистецько-освітньої стратегії викладання хореографічного мистецтва. Форми роботи: рефлексійні есе («Методологія як вчення, методологування як практика», «Рефлексія як миследіяльна дискусія»); рольова гра «Критика в мистецтві»; складання професійного портфоліо «Педагог і митець»; розроблення планів уроків інтегрованого курсу «Мистецтво».

Здійснення серії моніторингових процедур (вимірювання рівнів сформованості методологічної культури майбутніх учителів хореографії до та після реалізації педагогічних умов, моделі й методики) зафіксувало значні позитивні зрушення у студентів експериментальної групи на відміну від контрольної, де навчання майбутніх педагогів-хореографів здійснювалось традиційним способом.

Ключові слова: методологія, культура, методологічна культура, вчитель, майбутній вчитель хореографії, професійна підготовка, заклад вищої освіти, формування методологічної культури.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ З ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях України

1 Юй Хайюй. Професійна культура майбутніх педагогів-хореографів. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 37. Одеса. 2021. С. 306–309.

<http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/37/64.pdf>

2. Юй Хайюй. Експериментальна програма розвитку методологічної культури майбутніх педагогів-хореографів у закладах вищої освіти України. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Вип. 3 (136). Одеса, 2021. С.22–28.

<https://doi.org/10.24195/2617-6688-2021-3-3>

Статті у зарубіжних наукових виданнях

3. Юй Хайюй. Передумови формування методологічної культури майбутніх учителів в освітньому середовищі закладу вищої педагогічної освіти. *Science*

and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology. IX (101). Issue: 259. 2021. С. 44-46. <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2021-259IX101-10>

4. Yu Haiyu. The problem of training future choreographers in modern higher education institutions. *Modern tendencies in pedagogical education and science of Ukraine and Israel : the way to integration* : Ariel University, Ariel, Israel, 2019. Issue № 10. P. 146–150. <https://doi.org/10.24195/2218-8584-2019-10-16>

5. Yu Haiyu. An integrative approach to the future teachers-choreographers' training in Ukraine. *Modern tendencies in pedagogical education and science of Ukraine and Israel : the way to integration* : Ariel University, Ariel, Israel, 2018. Issue № 11. P. 58–62.

Публікації апробаційного характеру

6. Юй Хайюй. Plastic culture in the system of professional culture of future choreography teachers. Матеріали і тези V міжн. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів (Одеса, 17-18 жовтня 2019 р.) «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства». Т.1. Одеса : ПНПУ імені Ушинського, 2019. С. 126–127.

7. Юй Хайюй. Своєрідність професійної підготовки педагогів-хореографів. Матеріали I міжн. науково-практ-конф. «Світоглядні горизонти місії вчителя Нової української школи» : зб.наук.пр. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. С. 59–60.

8. Юй Хайюй. Підготовка майбутніх учителів до забезпечення основ інноваційної мистецької освіти учнів. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Інновації в професійній діяльності педагога: проблеми, теорія, практика». Одеса, 17-18 жовтня 2019 р. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович. 2019. С. 168–169.

9. Юй Хайюй. Методологічна культура майбутнього хореографа як суб'єкта професійної діяльності. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні тренди розвитку освіти». Одеса, 27-28 жовтня 2020р., Ч.1. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович. 2020. С. 123–124.

10. Koycheva T., Yu Haiyu. The specifics of the professional activity of choreography teachers in Ukraine. *The 1 st International scientific and practical conference “International scientific innovations in human life”* (July 28-30, 2021) Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 2021. P. 27-31.
<https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/07/INTERNATIONAL-SCIENTIFIC-INNOVATIONS-IN-HUMAN-LIFE-28-30.07.21.pdf>

Summary

Yu Haiyu. *Forming methodological culture of future choreography teachers in the course of professional training.* Manuscript Copyright. Thesis for the Degree of Doctor of Philosophy in the speciality 015 Professional education. State Institution “South-Ukrainian National Pedagogical university named after K. D. Ushynsky”. Odesa, 2021.

The dissertation research provides a comprehensive solution to the problem of modern pedagogical science and practice – the formation of methodological culture of future choreography teachers in higher education institutions.

The aim of the study is to theoretically substantiate and experimentally test the pedagogical conditions of forming methodological culture of future choreography teachers.

Scientific novelty of the obtained results. It was *the first time* when the pedagogical conditions of forming methodological culture of future choreography teachers were determined and substantiated (namely, integration of professional, pedagogical and artistic disciplines in the process of training future choreography teachers; actualization of the research component of professional training of future choreography teachers in higher education institutions; intensification of the synergistic and creative nature of applying pedagogical and interpretive, methodological and polyartistic skills in the artistic and professional activity of future choreography teachers); a model consisting of three blocks (target, content, resultative) was developed, each of these blocks is characterized by local opportunities, while their interrelationship reflects the system-like and holistic unity

of methodological approaches and pedagogical conditions, which provides the opportunity to purposefully influence professional and identificatory, intellectual and operative, aesthetic and intentional components of the methodological culture of future choreography teachers; the structure of methodological culture of future choreography teachers (professional and identificatory, intellectual and operative, aesthetic and intentional components) was *improved*; criteria for their evaluation (projection-based, instrumental, individual and instructional) were developed, indicators of forming methodological culture of future choreography teachers were determined (according to the projection-based criterion: professional and scientific worldview, professional and pedagogical reflection; by instrumental criterion: research and analytical skills, awareness of principles, techniques and procedures of pedagogical methodology, according to individual and instructional criterion: artistic competence, artistic and pedagogical mentality); content characteristics of the levels of formation of future choreography teachers' methodological culture (professionally-normalized (low), methodically-personalized (satisfactory), reflective and self-projective (high) were described; the methods of diagnosing personal and professionally significant qualities of future choreography teachers were *further developed*.

The practical significance of the obtained results lies in the development of methods for forming the methodological culture of future choreography teachers in higher education institutions (professional and modelling, constructive and technological, creative and developmental stages); development of the program of the elective course for students of the first educational level "bachelor" majoring in 014 Secondary education (Choreography) "Fundamentals of forming methodological culture of future choreography teachers". The research materials can be used in the system of higher education to update the content of professional training of future choreography teachers in institutions of higher pedagogical education, namely: to improve the content of normative disciplines "Pedagogy", "Pedagogy of Higher Education", "Pedagogy of Art", "Methods of teaching choreography", "Methods of teaching an integrated course "Art"; during the students' training (introductory) and

active (industrial) practice, performance of course and qualification works; in the system of continuous, postgraduate education and advanced training of pedagogical staff.

The first chapter “**Theoretical fundamentals of the problem of forming the methodological culture of future choreography teachers**” reveals the theoretical and methodological principles of the issue.

According to the results of analysing scientific, methodological, psychological and pedagogical sources, and analysing educational and artistic practice, *the originality of the professional activity of a choreography teacher* is characterized as follows: the professional activity of a choreographer should be carried out taking into account the parallel expression of scientific, aesthetic and educational (artistic, polyartistic, culturally determined) variants. Such a functional duality, combined with a pronounced “uncertainty of the conditions of organizing artistic and educational process” in educational institutions requires from the choreography teacher a synthetic cognitive and intellectual “tension” both in the context of understanding the metagoal of artistic and educational process and in the format of developing one’s own complex methodological “repertoire”, which should balance both the aesthetic potential of dance art and its educational impact on the harmonious upbringing of students.

The concept of “methodological culture” as a personal and professional quality is specified, which determines the choice of strategy for improving the system of professional competences; reflects the understanding of the axiological function of professional activity, provides a critical attitude to professional phenomena, guidance on the transformation of the plane of professional activity in accordance with modern innovation processes in a particular field, reflection on the prerequisites, procedures and results of one’s own professional trajectory.

The author clarifies the concept of the “methodological culture of teachers” as an integrative multicomponent and multidimensional formation, which includes awareness of pedagogical methodology, mastery of methods, tools and functionality of scientific knowledge, mental activity in the coordinates of pedagogical reflection,

formed skills of critical analysis of the phenomena of professional analysis, a set of internalized professional and pedagogical, worldview and common human values that determine the development of professional consciousness, the philosophical perspective of teaching.

It was determined that the **methodological culture of future choreography teachers** is a systemic non-additive personal and professional metaconstruct, which: is *determined* by the synergistic unity of knowledge about structure, logical organization, terminological and categorical apparatus, methods and means of professional and pedagogical, artistic and educational activity; *presupposes* the presence of a scientific worldview, scientific thinking, the ability to reflect on the integrative and synthetic nature of choreographic art; functions as a dynamic combination of research, analytical and methodological skills that overcome the discreteness in the formation of narrowly specialized (choreographic, ballet-master, performing, performative, aesthetic) and educator and choreographer's general professional competences (psychological and pedagogical, didactic, research and scientific, information and analytical); *contributes* to the complex actualization of scientific information on pedagogy, art pedagogy, theory and history of art, methods of teaching choreography, which directs the student's awareness of the integrity of art as a socio-cultural phenomenon; *puts in order* the deployment of various vectors of research so as to develop an individual artistic and educational strategy for teaching choreographic art; *emphasizes* the ability to actualize interdisciplinary links, national and mental, social and culture-producing contexts in order to achieve congruence of professional pedagogical, artistic, research activity; *provides* a selection of personalized methods of teaching variable choreographic art (designing one's own methodological repertoire of the teacher-choreographer), developed on the basis of activating the cognitive self-projection of the future choreography teacher as a researcher.

The professional and identificatory component of the methodological culture of future choreography teachers reflects the professional coordinates of choreographic and pedagogical activities, which emphasize the professional identification and

positioning of the choreography teacher in the corporate art and educational environment; the presence of a professional scientific worldview (understanding the categorical apparatus of education in logic “from abstract to concrete”, from purely artistic to aesthetic and cultural, value and culture producing), which enables productive professional and pedagogical reflection of choreographic and pedagogical activities.

The intellectual and operational component of the methodological culture of future choreography teachers reflects the practical implementation dimension of choreographic and pedagogical activity (arsenal of logical and analytical tools) is fixed by a system of research and analytical, methodical, information-based and technological complexes (knowledge of philosophical, scientific strategies, tactics and techniques for developing scientific and pedagogical “colouring” of choreographic teaching technology; understanding and conscious use of procedures that are traditionally “fixed” in the philosophy of pedagogical knowledge and the main categories that create the conceptual “core” of pedagogical science in the coordinates of choreographic art).

Aesthetic and intentional component of the methodological culture of a choreography teacher reflects the aesthetic “profile” of professional artistic and educational activity and is specified by the formation of aesthetic worldview and artistic and pedagogical mentality of the teacher-choreographer (guidelines for the transformation of pedagogical theory into methodology of cognitive, aesthetic and artistic activities; orientation of a teacher-choreographer’s pedagogical thinking on the development of aesthetic and pedagogical methods and practices; desire to reproduce the best educational practices in artistic and aesthetic coordinates; ability to use pedagogical and choreographic practices in the correct terminological and conceptual coordinates of pedagogy as a science; ability to show the unity of aesthetic and pedagogical educational concepts, to use the logic of pedagogical knowledge in artistic coordinates; critical attitude to the analysis of pedagogical reality and the desire to fill the objects of educational and pedagogical reality with cultural content).

Conceptual theoretical elaboration of the issue of forming methodological culture of future choreography teachers is carried out on the basis of polyparadigmatic methodology, i.e. a complex combination of scientific and methodological approaches that allow systematic, holistic, fundamental and polyprojective coverage of the issue adhering to the scientific hierarchy at the theoretical and methodological, methodological and praxeological levels of analysis, which is presented by *integrative, personality and activity-oriented, culturological* approaches.

The pedagogical conditions that ensure the formation of the methodological culture of future choreography teachers were determined: the integration of professional pedagogical and artistic disciplines in the process of teaching future choreography teachers; actualization of the research component of professional training of future choreography teachers in higher education institutions; intensification of the synergistic and creative nature of the application of pedagogical and interpretive, methodological and polyartistic skills in the artistic and professional activity of future choreography teachers.

The second chapter **“Experimental study of the process of forming the methodological culture of future choreography teachers in the course of professional training”** describes the logic and procedure for conducting an experimental study of the process of forming the methodological culture of future choreography teachers.

The author developed general criterion matrix of measuring the levels of forming methodological culture of future choreography teachers based on the structure of the phenomenon in the unity of professional and identificatory, intellectual and operational, aesthetic and intentional components. It is proved that the professional and identificatory component of the methodological culture of future choreography teachers is measured by the projection criterion with the indicators: professional and scientific, worldview-based; professional and pedagogical reflection. The intellectual and operational component of the methodological culture of future choreography teachers is measured by an instrumental criterion with the indicators:

research and analytical skills; awareness of the principles, techniques and procedures of pedagogical methodology. The aesthetic and intentional component of the methodological culture of future choreography teachers is measured by an individual guiding criterion with the indicators: artistic competence; artistic and pedagogical mentality.

Taking into account the criterion and diagnostic matrix, professionally-normalized (low), methodically-personalized (satisfactory), reflective and self-projective (high) levels of forming methodological culture of future choreography teachers were characterized.

A model and method of forming the methodological culture of future choreography teachers was developed, consisting of three blocks (target, content, resultative), each of which is characterized by local opportunities, while their interrelationship reflects the system-like and integral unity of methodological approaches and pedagogical conditions.

Professional modeling stage of the methods of forming the methodological culture of future choreography teachers is a “stage of professionalization of consciousness”. Its leading goal is systematization of content lines of professional, psychological and pedagogical, art disciplines into system-like information and scientific complexes that provide streamlining and fundamentalization of students’ knowledge on the methodology of artistic and educational activity. Its objectives are enrichment of artistic and pedagogical lexems, conceptual and terminological apparatus of future choreography teachers through the introduction of new terms in the philosophy of art education, art history, pedagogical heuristics, pedagogical innovations, comparative studies, global studies, etc.; universalization of concepts and categories of pedagogy of choreographic art, identification of their ontological basis; providing expressiveness of integrative concepts in choreographic and pedagogical education; acquaintance of future teachers and choreographers with the originality of the corporate environment of teachers and artists.

Constructive and technological stage of the methods of forming methodological culture of future choreography teachers is “the stage of authorization

of innovative methodological experience”. Its leading goal is actualization and systematization of theoretical and methodological scientific knowledge in the conditions of modern multidimensional information space; mastering by future choreography teachers of “language of science” (concept, law, theory, hypothesis, model, method, fact, process, information, etc.); ensuring students’ understanding of the methodology of educational knowledge, research activities, pedagogical process; formation of individual “methodical repertoire” in the context of developing individual artistic and educational strategies for teaching choreographic art. The objectives are the formation of skills to organize analytical, methodical, research activities of artistic and pedagogical nature using methodological guidelines of pedagogical research (object, subject of research, purpose, tasks, hypothesis, scientific novelty, research methods); acquisition by future teachers of skills to carry out research according to the chosen methodological approaches, to understand tasks and the purpose of each of them; ability to see problems, contradictions in the system of choreographic education and to correlate with the socio-cultural development of modern society; to strengthen the research, scientific and methodological components of professional training of future choreography teachers.

Creative and developmental stage of the methods of forming the methodological culture of future choreography teachers is “the stage of transferring pedagogical innovations in the aesthetic and professional cluster”. Its leading goal is creating an aesthetic scientific and educational environment focused on deepening the unity (synthesis) of educational and cognitive, research, professional and pedagogical innovation and pedagogical, choreographic activities of future choreography teachers; study of modern trends in choreographic and pedagogical activities: digitization, scientization, the formation of the teacher-choreographer’ subjective author’s artistic position, the formation of individual style of teaching choreographic art in school; formation of the aesthetic worldview of future choreography teachers based on the formation of artistic and pedagogical mentality. The objectives are gaining experience in correctly determining the methodological coordinates of choreographic activity, developing a taxonomy of goals of pedagogical, artistic and aesthetic

processes, developing the ability to implement aesthetic content in educational practice, to develop didactic tools for the correct combination of purely pedagogical and dance-choreographic activity.

The implementation of a series of monitoring procedures (measuring the levels of methodological culture of future choreography teachers before and after the implementation of pedagogical conditions, models and methods) revealed significant positive changes in students of the experimental group in contrast to the control one, where future choreographers were trained in the traditional way.

Key words: methodology, culture, methodological culture, teacher, future choreography teacher, professional training, higher education institution, formation of methodological culture.